

แบบฝึกเสริมทักษะ การอ่านจับใจความสำคัญ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๒ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักและกลวิธี
การอ่านจับใจความสำคัญ

เล่มที่
๒

นางจิราวดี สีนวงศ์
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการ
โรงเรียนมัธยมบ้านท่าเนียน อำเภอศีร์ชฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๑

คำนำ

การอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาหาความรู้ และพัฒนาชีวิต นอกจากจะทำให้เกิดความรู้แล้ว ยังก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้แนวคิดในการดำเนินชีวิต การอ่านจึงเป็นหัวใจของการศึกษาทุกระดับ และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เรื่องต่าง ๆ การอ่านที่ดีมีประสิทธิภาพ จะต้องอ่านแล้วจับใจความได้ สรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้กระบวนการอ่านจับใจความสำคัญ ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ KWL Plus ซึ่งครูจะได้นำไปใช้ในการสอนโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่ายึดแบบเรียนเป็นหลัก ผู้จัดทำได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากแบบเรียนของนักเรียน ตามเนื้อหาสาระการอ่านจับใจความสำคัญ และเป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนและมีนิสัยรักการอ่านมากยิ่งขึ้น

จิราวดี สีนวงศ์

คำชี้แจง

แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ KWL Plus สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีทั้งหมดจำนวน ๖ เล่ม ดังนี้

- แบบฝึกเล่มที่ ๑ พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ
- แบบฝึกเล่มที่ ๒ หลักและกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ
- แบบฝึกเล่มที่ ๓ การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน
- แบบฝึกเล่มที่ ๔ การอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว
- แบบฝึกเล่มที่ ๕ การอ่านจับใจความสำคัญจากสารคดี
- แบบฝึกเล่มที่ ๖ การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ

การใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ KWL Plus ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

๑. แบบฝึกเล่มนี้เป็นแบบฝึกเล่มที่ ๒ เรื่องหลักและกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ มีแบบฝึกทั้งหมด ๓ แบบฝึก

๒. ขั้นตอนการใช้แบบฝึก

- ๒.๑ นักเรียนศึกษาทำความเข้าใจกับจุดประสงค์ของแบบฝึก
 - ๒.๒ นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
 - ๒.๓ นักเรียนทำตาราง KWL Plus Chart
 - ๒.๔ นักเรียนศึกษาใบความรู้หลักและกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ
 - ๒.๕ นักเรียนทำกิจกรรมในแบบฝึกทั้งสามแบบฝึก
 - ๒.๖ นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
 - ๒.๗ นักเรียนร่วมตรวจคำตอบกับเฉลยในภาคผนวก
 - ๒.๘ ครูและนักเรียนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียน
- จากการทำกิจกรรมในแบบฝึกและแบบทดสอบ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
คำชี้แจง	ข
สารบัญ	ค
สาระ/มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้/สาระการเรียนรู้	๑
แบบทดสอบก่อนเรียน	๒
ตาราง KWL Plus Chart	๖
แผนผังความคิด	๗
ใบความรู้ที่ ๑ หลักและกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ	๘
แบบฝึกที่ ๑ หลักและกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ	๑๑
แบบฝึกที่ ๒ หลักและกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ	๑๒
แบบฝึกที่ ๓ หลักและกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ	๑๕
แบบทดสอบหลังเรียน	๑๘
ภาคผนวก	๒๒
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน	๒๓
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน	๒๔
เฉลยแบบฝึกที่ ๑ หลักและกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ	๒๕
เฉลยแบบฝึกที่ ๒ หลักและกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ	๒๖
เฉลยแบบฝึกที่ ๓ หลักและกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ	๒๘
เอกสารอ้างอิง	๓๐
แบบสรุปคะแนน	๓๑

สาระ/มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้/สาระการเรียนรู้

สาระที่ ๑ การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

- ท๑.๑ ม.๒/๒ จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน
 ท๑.๑ ม.๒/๓ เขียนแผนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจ ในบทเรียนต่าง ๆ ที่อ่าน
 ท๑.๑ ม.๒/๘ มีมารยาทในการอ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนสามารถอธิบายหลักและกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญได้
๒. นักเรียนสามารถจำแนกใจความสำคัญและส่วนขยายใจความได้
๓. นักเรียนสามารถเขียนแผนผังความคิดสรุปเรื่องที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

๑. การอ่านจับใจความสำคัญ
๒. หลักและกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ

แบบทดสอบก่อนเรียน หลักและกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย (x) ทับตัวอักษร ก ข ค หรือ ง ที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว (๑๐ คะแนน)

๑. บุคคลในข้อใดไม่มีพื้นฐานในการอ่านจับใจความสำคัญ
 - ก. ผึ้งได้ฉายาว่า หนอนหนังสือ เพราะชอบอ่านหนังสือทุกประเภท
 - ข. ในการอ่านหนังสือทุกครั้งจะต้องศึกษาส่วนประกอบต่าง ๆ ภายในหนังสือก่อนเสมอ
 - ค. นิ้มไม่ชอบวิทยาศาสตร์ เมื่ออ่านเรื่องเอกภพกาแล็กซีและระบบสุริยะจึงอ่านไม่ค่อยเข้าใจ
 - ง. ปุณณ์อ่านเรื่องลูกอีสานได้อย่างรวดเร็วและเข้าใจ เพราะเคยอยู่กับยายที่จังหวัดยโสธรมาก่อน
๒. บุคคลในข้อใดสามารถอ่านจับใจความสำคัญเรื่องแม่ศรีเรือนได้ง่ายที่สุด
 - ก. ตีมชอบเล่นหม้อข้าวหม้อแกง
 - ข. อุ้มชอบทำอาหารและขนมไทย
 - ค. พริมได้รับการสอนเรื่องการบ้านการเรือนจากคุณย่า
 - ง. ปู่กับย่าของนิดชอบเล่าเรื่องสมัยเด็ก ๆ ของท่านให้ฟัง
๓. ข้อใดคือจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ
 - ก. เมื่ออ่านแล้วสามารถสรุปหรือย่อเรื่องได้
 - ข. เมื่ออ่านแล้วสามารถจำคำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ ได้
 - ค. เมื่ออ่านแล้วสามารถปฏิบัติตามคำสั่งและคำแนะนำได้
 - ง. เมื่ออ่านแล้วสามารถคาดการณ์ และหาความจริงแสดงข้อคิดเห็นได้

๔. หากนักเรียนอ่านหนังสือเรื่องผีตาโขน แล้วเกิดความไม่เข้าใจ นักเรียนควรค้นข้อมูลจากหนังสือเล่มใดเพิ่มเติม

- ก. พลังศรัทธา
- ข. ประเพณี ๔ ภาค
- ค. ความเชื่อและไสยศาสตร์
- ง. เสียตายคนตายไม่ได้อ่าน

๕. ข้อความต่อไปนี้ส่วนใดเป็นใจความสำคัญ

๑)เมื่อเกิดบาดแผลขึ้นการล้างทำความสะอาดแผลจะทำให้แผลหายเร็วและลดอาการอักเสบจากการติดเชื้อได้ ๒)กรณีบาดแผลเล็กน้อยแต่ลึกการทำความสะอาดสำคัญมาก ๓)บาดแผลเล็กน้อยเช่นตะปูตำต้องทำความสะอาดลึกลงไป ๔)บางครั้งปากแผลปิดแต่ข้างในยังไม่หายอาจอักเสบหรือเป็นบาดทะยักได้

- ก. ส่วนที่ ๑
- ข. ส่วนที่ ๒
- ค. ส่วนที่ ๓
- ง. ส่วนที่ ๔

๖. ข้อความต่อไปนี้ส่วนใดเป็นใจความสำคัญ

๑)หนังสือสูตรแห่งความสำเร็จในชีวิตมีกลาดเกลื่อนตลาด ๒)ทุกเล่มมีสูตรสำเร็จมีแผนที่แห่งความสำเร็จมากมายหลายสูตร ๓)แต่มีสักกี่คนที่สามารถเจริญรอยตามแผนที่เหล่านั้นได้ ๔)เพราะความสำเร็จในชีวิตเกิดจากหลายปัจจัยและปัจจัยที่ยากที่สุดก็คือใจ

- ก. ส่วนที่ ๑
- ข. ส่วนที่ ๒
- ค. ส่วนที่ ๓
- ง. ส่วนที่ ๔

๗. ข้อความต่อไปนี้ส่วนใดเป็นใจความสำคัญ

๑) ข้าวกล้องเป็นสุดยอดข้าว ให้คุณค่าอาหารมากที่สุดในบรรดาข้าวทั้งหลาย
๒) ข้าวกล้องคือข้าวที่กะเทาะเอาเปลือกนอกออกเพียงชั้นเดียว เมล็ดข้าวจึงมีเปลือกหุ้มเมล็ดติดอยู่ ๓) ข้าวกล้องที่ดีต้องมีเมล็ดเต็มสมบูรณ์ดีทุกเม็ด จมูกข้าวอยู่ครบถ้วน ๔) ข้าวกล้องมีสรรพคุณเป็นกลาง ไม่เย็นไม่ร้อนต่อร่างกาย มีรสมันหอมหวาน

- ก. ส่วนที่ ๑
- ข. ส่วนที่ ๒
- ค. ส่วนที่ ๓
- ง. ส่วนที่ ๔

๘. “การศึกษาระดับมหาวิทยาลัยนั้น ผู้เรียนจะต้องใช้ทักษะทางภาษาอยู่เสมอ นักศึกษาต้องฟังคำบรรยายถ้ามีทักษะการฟังที่ดีก็จะถนัดการฟังความรู้ได้ดี สามารถจดบันทึกสาระความรู้ที่ได้ฟัง พร้อมแสดงความคิดเห็นได้”

ใจความสำคัญของข้อความนี้อยู่ในตอนใดของข้อความ

- ก. อยู่ต้นข้อความ
- ข. อยู่ท้ายข้อความ
- ค. อยู่กลางข้อความ
- ง. อยู่ต้นและกลางข้อความ

๙. บุคคลในข้อใดใช้กลวิธีสร้างความเข้าใจและการจำเรื่องที่อ่านได้ดีที่สุด

- ก. ป้อนอัดเสียงเรื่องที่ตัวเองอ่านเพื่อเปิดฟังภายหลัง
- ข. อืมใช้ปากกาเน้นข้อความทำเครื่องหมายลงในหนังสือ
- ค. ฟางพับม้วนหนังสือในหน้าที่มีใจความสำคัญปรากฏอยู่
- ง. แก้มสรุปใจความสำคัญเรื่องที่อ่านโดยการเขียนแผนภาพ

๑๐. อาหารบางประเภท ไม่ว่าจะเป็นผลไม้ เช่น ทุเรียน หรือของสด เช่น ปลาสด จะมีปัญหาในเรื่องกลิ่น ทำให้สายการบินทั้งในและต่างประเทศพากันลำบากใจในการรับขนส่ง จึงจำเป็นต้องมีเที่ยวบินพิเศษ เพื่อรับขนส่งสิ่งเหล่านี้โดยเฉพาะ

ใจความสำคัญของข้อความข้างต้นคือข้อใด

- ก. อาหารบางประเภทไม่เหมาะกับการขนส่ง
- ข. การขนส่งอาหารบางประเภทต้องใช้เที่ยวบินพิเศษ
- ค. สายการบินทุกแห่งไม่รับขนส่งอาหารที่มีปัญหาในเรื่องกลิ่น
- ง. การขนส่งอาหารบางประเภทเป็นปัญหาของทุกสายการบิน

ตาราง KWL Plus Chart

คำชี้แจงให้นักเรียนบันทึกสิ่งที่รู้มาแล้วในเรื่องของหลักและกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ บันทึกสิ่งที่อยากรู้ และหลังจากศึกษาใบความรู้พร้อมทั้งทำแบบฝึก ให้บันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้

[illegible]

คำชี้แจง นำความรู้ที่ได้จากการบันทึกในตาราง KWL Plus Chart มาเขียนแผนผังความคิด และสรุปความรู้

แผนผังความคิด
Mind Mapping

สรุปความรู้

ใบความรู้ที่ ๑

หลักและกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ

หลักและกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ

นักวิชาการด้านการอ่านได้เสนอหลักการอ่านจับใจความ ซึ่งนักเรียนสามารถนำไปปฏิบัติ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ดังนี้

๑. **ควรขยายฐานประสบการณ์ของตนเอง** ผู้ที่สามารถอ่านจับใจความได้ดีจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่พอสมควร เนื่องจากข้อมูลที่อ่านมีหลายประเภท เช่น ข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์ ศาสนา ปรัชญา วรรณคดี สาเหตุที่ทำให้นักเรียนอ่านเรื่องเหล่านี้แล้วไม่เข้าใจ เป็นเพราะนักเรียนไม่มีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเพียงพอ สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ เพิ่มเติม

๒. **ควรสร้างแรงจูงใจและความสนใจในการอ่าน** การสร้างแรงจูงใจสามารถทำได้ โดยการอ่านเรื่องอย่างคร่าว ๆ และตั้งคำถามนำตนเองส่วนการสร้าง ความสนใจในการอ่าน นักเรียนสามารถทำได้โดยการสนทนาหรืออภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดสำคัญของเรื่องกับเพื่อนร่วมชั้นหรือครูผู้สอนที่อ่านเรื่องเดียวกัน ซึ่งหากนักเรียนสนใจเรื่องที่อ่านมากเพียงใดนักเรียนก็จะสามารถจับใจความ และเข้าใจเรื่องที่อ่านได้มากขึ้นเท่านั้น

๓. **ควรสังเกตและพิจารณาโครงสร้างของย่อหน้า** การเขียนข้อความ เป็นย่อหน้านั้น ผู้เขียนที่ดีจะต้องเข้าใจกลวิธีการสร้าง และเรียบเรียงย่อหน้าให้ชัดเจน วิธีการที่นิยมที่สุดในการสร้างย่อหน้า คือการวางประโยคที่กล่าวถึงใจความสำคัญไว้เป็นประโยคแรก นักเรียนจึงต้องสังเกต ประโยคแรกของย่อหน้าทุกครั้งที่อ่านจับใจความ

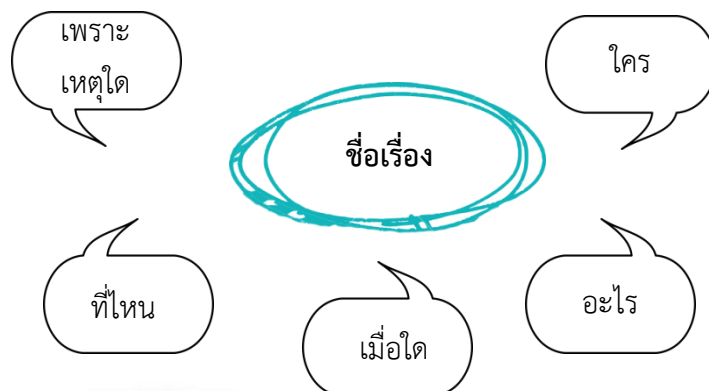
๔. ควรพิจารณาโครงสร้างการเขียนแสดงเหตุผล นักเรียนควรพิจารณาข้อความหรือเรื่องที่อ่านว่า ผู้เขียนมีวิธีสัมพันธ์แต่ละย่อหน้าเข้าไว้ด้วยกันอย่างไร วิธีการสัมพันธ์ย่อหน้ามี ๒ แบบ ได้แก่ แบบที่ ๑ กล่าวถึงข้อมูลตัวอย่างหรือรายละเอียดต่าง ๆ ก่อนแล้วจึงสรุปเป็นหลักการ แนวคิด หรือข้อค้นพบ แบบที่ ๒ กล่าวถึงหลักการ แนวคิด หรือข้อค้นพบก่อนแล้วจึงแสดงหรืออธิบายตัวอย่างหรือรายละเอียดต่าง ๆ นักเรียนควรพิจารณาโครงสร้างการแสดงผลดังกล่าวเพื่อสามารถจับใจความได้อย่างแม่นยำถูกต้อง และเป็นพื้นฐานของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณต่อไป

๕. ควรสังเกตข้อมูลที่เป็นตัวบ่งชี้ใจความสำคัญ นักเรียนควรสังเกตและจดจำข้อมูลที่เป็นตัวบ่งชี้ใจความสำคัญ ได้แก่ ภาพ แผนภาพ แผนภูมิ หัวข้อหลักหัวข้อรองที่ปรากฏในเรื่องที่อ่าน เนื่องจากตัวบ่งชี้เหล่านี้จะแสดงเนื้อหาหรือข้อมูลที่สำคัญของเรื่อง ทำให้นักเรียนเข้าใจภาพรวมของเรื่องที่ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

๖. ควรใช้กลวิธีสร้างความเข้าใจและการจำ หากข้อมูลหรือเรื่องที่อ่านมีขนาดยาวการใช้กลวิธีสร้างความเข้าใจและการจำ จะช่วยให้นักเรียนจับใจความสำคัญของเรื่องได้ง่าย และแม่นยำมากขึ้น ได้แก่ การจดบันทึก สรุปการเขียน แผนภาพ แผนผังสรุป การทำเครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ลงบนข้อความ

ตัวอย่างแผนภาพที่นักเรียนสามารถเขียนเพื่อสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน เช่น

แผนภาพ ๕ คำถาม

๗. ควรพิจารณาและจดจำความหมายของคำศัพท์ที่สำคัญในเรื่อง
 เนื่องจากนักวิจัยด้านการอ่านพบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสามารถในการอ่าน
 จับใจความ หรือการเข้าใจเรื่องที่อ่านคือความเข้าใจคำศัพท์ของผู้อ่าน ดังนั้นนักเรียน
 จึงควรพัฒนาความเข้าใจคำศัพท์ ด้วยการศึกษาคำหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏใน
 เรื่องจากพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน หรือค้นหาความหมายของคำศัพท์จาก
 เว็บไซต์ <http://www.royin.go.th/dictionary> ซึ่งเป็นเว็บไซต์ของราชบัณฑิตยสถาน

๘. ควรอ่านทบทวนใจความสำคัญของเรื่องอย่างสม่ำเสมอ นักเรียน
 ควรทบทวนใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน หากระลึกถึงเรื่องที่เคยอ่านแล้วเกิดภาวะ
 ลืมหรือจำไม่ได้การทบทวนอย่างสม่ำเสมอจะทำให้นักเรียนจดจำเรื่องที่อ่านได้คงทน
 ยิ่งขึ้น

ที่มา : สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ หน้า ๑๒๒-๑๒๕

แบบฝึกที่ ๑

หลักและกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูกต้อง และทำเครื่องหมาย ✕ หน้าข้อที่ผิด (๑๐ คะแนน)

- _____๑. การอ่านจับใจความสำคัญ คือการอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่องที่เป็นส่วนใจความสำคัญ และส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่อง
- _____๒. จุดที่พบใจความสำคัญยากที่สุด คือย่อหน้าที่ไม่มีประโยคใจความสำคัญปรากฏชัดเจนซึ่งผู้อ่านจะต้องสรุปออกมาเอง
- _____๓. จุดที่พบใจความสำคัญของเรื่องในแต่ละย่อหน้ามากที่สุดคือประโยคที่อยู่ตอนท้ายย่อหน้า
- _____๔. ใจความสำคัญของเรื่อง คือข้อความที่มีสาระคลุมข้อความอื่นๆในย่อหน้านั้นหรือเรื่องนั้นทั้งหมด
- _____๕. ส่วนประกอบของหนังสือไม่มีส่วนช่วยให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องหรือหนังสือที่อ่าน
- _____๖. การใช้ประสบการณ์ หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านมาประกอบจะทำให้เกิดความเข้าใจ และจับใจความเรื่องที่อ่านได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น
- _____๗. ใจความสำคัญส่วนมากจะปรากฏอยู่ทุกส่วนของย่อหน้าทุกย่อหน้า
- _____๘. ผู้อ่านไม่จำเป็นต้องสรุปใจความสำคัญของเรื่องก็ได้เพราะไม่มีผลต่อเรื่องที่อ่าน
- _____๙. การรู้ความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏในเรื่องมีความจำเป็นสำหรับการอ่านจับใจความสำคัญ
- _____๑๐. โครงสร้างการเขียนแสดงเหตุผลมีวิธีสัมพันธ์ย่อหน้าเพียงแบบเดียวเท่านั้น คือกล่าวถึงข้อมูลหรือรายละเอียดต่าง ๆ ก่อนแล้วจึงสรุปเป็นหลักการหรือแนวคิด

แบบฝึกที่ ๒

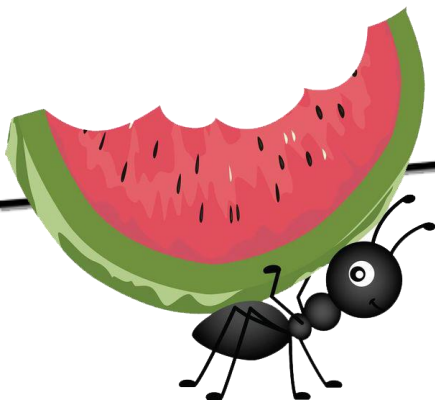
หลักและกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องและหาคำศัพท์จากเรื่องที่อ่าน พร้อมทั้งเขียนแผนภาพ ๕ คำถาม และสรุปความ (๑๐ คะแนน)

มดงาน

มดงานใน ๑ วัน จีบกลับถึง ๒๕๐ ครั้ง โดยใช้เวลาจิบต่อครั้งนานเพียงระดับนาที่เท่านั้น เมื่อรวมกันแล้วมดงานนอน ๔ ชั่วโมง ๔๘ นาทีต่อวัน ส่วนมดราชินีใช้เวลา นอนรวมกันแล้วโดยเฉลี่ย ๙ ชั่วโมงต่อวัน นักวิทยาศาสตร์พบว่า รูปแบบการนอนของมันไม่ได้เป็นไปตามวัฏจักรของกลางวันและกลางคืน เพราะมันอาศัยอยู่ใต้ดินเป็นหลัก มดงานที่ทำงานตลอดวันตลอดคืนเพื่อความอยู่รอดของรัง ใช้วิธีจิบหลับอาจอยู่ได้เพียง ๖ เดือนถึง ๑ ปี ในขณะที่มดราชินีที่นอนมากกว่าอาจอยู่ได้ถึง ๔๕ ปีแล้วแต่ชนิดของมด

ที่มา : จิบความรู้วันละนิด

สนุกกับคำศัพท์

ให้นักเรียนหาคำอ่านและความหมายจากคำศัพท์ที่กำหนดให้

คำศัพท์	คำอ่าน	ความหมาย
๑. เณร		
๒. จีบ		
๓. วัฏจักร		
๔. ราชนี		
๕. อาศัย		

แผนภาพ ๕ คำถาม

ให้นักเรียนจัดทำแผนภาพ ๕ คำถามเพื่อประมวลใจความสำคัญของเรื่อง มดงาน

สรุปใจความสำคัญ

.....

.....

.....

.....

แบบฝึกที่ ๓

หลักและกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องและหาคำศัพท์จากเรื่องที่อ่าน พร้อมทั้งเขียนแผนภาพ ๕ คำถาม และสรุปความ (๑๐ คะแนน)

เรือพระที่นั่งนารายณ์ทรงสุบรรณ

เรือพระที่นั่งนารายณ์ทรงสุบรรณ เป็นเรือพระที่นั่งที่จัดสร้างขึ้นใหม่ในรัชกาลที่ ๙ มีโขนเรือเป็นรูปนารายณ์ทรงสุบรรณ ซึ่งนำต้นแบบมาจากเรือพระนารายณ์ทรงสุบรรณที่สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๓ และรัชกาลที่ ๔ เรือพระที่นั่งนารายณ์ทรงสุบรรณในรัชกาลที่ ๙ นี้ กองทัพเรือร่วมกับกรมศิลปากรและสำนักพระราชวังได้ดำเนินการสร้าง เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสพระราชพิธีกาญจนาภิเษก มีฐานะเป็นเรือพระที่นั่งรองทอดบัลลังก์กัญญาเทียบเท่าเรือพระที่นั่งอนันตนาคราช และเรือพระที่นั่งอเนกชาติภุชงค์ มีฝีพาย จำนวน ๕๐ นาย

ที่มา : กัญหา เอี่ยมละออ หน้า ๓๐

สนุกกับคำศัพท์

ให้นักเรียนหาคำอ่านและความหมายจากคำศัพท์ที่กำหนดให้

คำศัพท์	คำอ่าน	ความหมาย
๑. รัชกาล		
๒. โชนเรือ		
๓. นารายณ์		
๔. ทรงสุบรรณ		
๕. บัลลังก์		
๖. นาคราช		
๗. อเนก		
๘. ฐานะ		
๙. ฝัพาย		
๑๐. ภูซังค์		

แผนภาพ ๕ คำถาม

ให้นักเรียนจัดทำแผนภาพ ๕ คำถามเพื่อประมวลใจความสำคัญของเรื่อง **เรือพระที่นั่ง
นารายณ์ทรงสุบรรณ**

สรุปใจความสำคัญ

.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบหลังเรียน หลักและกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย (x) ทับตัวอักษร ก ข ค หรือ ง ที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว (๑๐ คะแนน)

๑. ข้อความต่อไปนี้ส่วนใดเป็นใจความสำคัญ

๑)เมื่อเกิดบาดแผลขึ้นการล้างทำความสะอาดแผลจะทำให้แผลหายเร็วและลดอาการอักเสบจากการติดเชื้อได้ ๒)กรณีบาดแผลเล็กน้อยแต่ลึกการทำความสะอาดสำคัญมาก ๓)บาดแผลเล็กน้อยเช่นตะปูตำต้องทำความสะอาดลึกลงไป ๔)บางครั้งปากแผลปิดแต่ข้างในยังไม่หายอาจอักเสบหรือเป็นบาดทะยักได้

- ก. ส่วนที่ ๑
- ข. ส่วนที่ ๒
- ค. ส่วนที่ ๓
- ง. ส่วนที่ ๔

๒. ข้อความต่อไปนี้ส่วนใดเป็นใจความสำคัญ

๑)หนังสือสูตรแห่งความสำเร็จในชีวิตมีกลาดเกลื่อนตลาด ๒)ทุกเล่มมีสูตรสำเร็จมีแผนที่แห่งความสำเร็จมากมายหลายสูตร ๓)แต่มีสักกี่คนที่สามารถเจริญรอยตามแผนที่เหล่านั้นได้ ๔)เพราะความสำเร็จในชีวิตเกิดจากหลายปัจจัยและปัจจัยที่ยากที่สุดก็คือใจ

- ก. ส่วนที่ ๑
- ข. ส่วนที่ ๒
- ค. ส่วนที่ ๓
- ง. ส่วนที่ ๔

๓. ข้อความต่อไปนี้ส่วนใดเป็นใจความสำคัญ

- ๑) ข้าวกล้องเป็นสุดยอดข้าว ให้คุณค่าอาหารมากที่สุดในบรรดาข้าวทั้งหลาย
 ๒) ข้าวกล้องคือข้าวที่กะเทาะเอาเปลือกนอกออกเพียงชั้นเดียว เมล็ดข้าวจึงมีเปลือกหุ้มเมล็ดติดอยู่ ๓) ข้าวกล้องที่ดีต้องมีเมล็ดเต็มสมบูรณ์ดีทุกเม็ด จมูกข้าวอยู่ครบถ้วน
 ๔) ข้าวกล้องมีสรรพคุณเป็นกลาง ไม่เย็นไม่ร้อนต่อร่างกาย มีรสมันหอมหวาน

- ก. ส่วนที่ ๑
 ข. ส่วนที่ ๒
 ค. ส่วนที่ ๓
 ง. ส่วนที่ ๔

๔. อาหารบางประเภท ไม่ว่าจะเป็นผลไม้ เช่น ทุเรียน หรือของสด เช่น ปลาสด จะมีปัญหาในเรื่องกลิ่น ทำให้สายการบินทั้งในและต่างประเทศพากันลำบากใจในการรับขนส่ง จึงจำเป็นต้องมีเที่ยวบินพิเศษ เพื่อรับขนส่งสิ่งเหล่านี้โดยเฉพาะ
 ใจความสำคัญของข้อความข้างต้นคือข้อใด

- ก. อาหารบางประเภทไม่เหมาะกับการขนส่ง
 ข. การขนส่งอาหารบางประเภทต้องใช้เที่ยวบินพิเศษ
 ค. สายการบินทุกแห่งไม่รับขนส่งอาหารที่มีปัญหาในเรื่องกลิ่น
 ง. การขนส่งอาหารบางประเภทเป็นปัญหาของทุกสายการบิน

๕. หากนักเรียนอ่านหนังสือเรื่อง ผีตาโขน แล้วเกิดความไม่เข้าใจ นักเรียนควรค้นข้อมูลจากหนังสือเล่มใดเพิ่มเติม

- ก. พลังศรัทธา
 ข. ประเพณี ๔ ภาค
 ค. ความเชื่อและไสยศาสตร์
 ง. เสียดยคนตายไม่ได้อ่าน

๖. “การศึกษาระดับมหาวิทยาลัยนั้น ผู้เรียนจะต้องใช้ทักษะทางภาษาอยู่เสมอ นักศึกษาต้องฟังคำบรรยายถ้ามีทักษะการฟังที่ดีก็จะกลั่นกรองความรู้ได้ดี สามารถจดบันทึกสาระความรู้ที่ได้ฟัง พร้อมแสดงความคิดเห็นได้”

ใจความสำคัญของข้อความนี้อยู่ในตอนใดของข้อความ

- ก. อยู่ต้นข้อความ
 - ข. อยู่ท้ายข้อความ
 - ค. อยู่กลางข้อความ
 - ง. อยู่ต้นและกลางข้อความ
๗. บุคคลในข้อใดใช้กลวิธีสร้างความเข้าใจและการจำเรื่องที่อ่านได้ดีที่สุด
- ก. บ่อมอัดเสียงเรื่องที่ตัวเองอ่านเพื่อเปิดฟังภายหลัง
 - ข. อืมใช้ปากกาเน้นข้อความทำเครื่องหมายลงในหนังสือ
 - ค. ฟางพับม้วนหนังสือในหน้าที่มีใจความสำคัญปรากฏอยู่
 - ง. แก้มสรุปใจความสำคัญเรื่องที่อ่านโดยการเขียนแผนภาพ
๘. ข้อใดคือจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ
- ก. เมื่ออ่านแล้วสามารถสรุปหรือย่อเรื่องได้
 - ข. เมื่ออ่านแล้วสามารถจำคำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ ได้
 - ค. เมื่ออ่านแล้วสามารถปฏิบัติตามคำสั่งและคำแนะนำได้
 - ง. เมื่ออ่านแล้วสามารถคาดการณ์ และหาความจริงแสดงข้อคิดเห็นได้

๙. บุคคลในข้อใดไม่มีพื้นฐานในการอ่านจับใจความสำคัญ
- ก. พี่ได้ฉายาว่า หนอนหนังสือ เพราะชอบอ่านหนังสือทุกประเภท
 - ข. ในการอ่านหนังสือทุกครั้งจะต้องศึกษาส่วนประกอบต่าง ๆ ภายในหนังสือก่อนเสมอ
 - ค. นิ้มไม่ชอบวิทยาศาสตร์ เมื่ออ่านเรื่องเอกภพกาแล็กซีและระบบสุริยะจึงอ่านไม่ค่อยเข้าใจ
 - ง. ปุณณ์อ่านเรื่องลูกอีสานได้อย่างรวดเร็วและเข้าใจ เพราะเคยอยู่กับยายที่จังหวัดยโสธรมาก่อน
๑๐. บุคคลในข้อใดสามารถอ่านจับใจความสำคัญเรื่องแม่ศรีเรือนได้ง่ายที่สุด
- ก. ตีมชอบเล่นหม้อข้าวหม้อแกง
 - ข. อุ้มชอบทำอาหารและขนมไทย
 - ค. พริ้มได้รับการสอนเรื่องการบริหารงานจากคุณย่า
 - ง. ปู้กับย่าของนิดชอบเล่าเรื่องสมัยเด็ก ๆ ของท่านให้ฟัง

ภาคผนวก

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
หลักและกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ

ข้อที่

- ๑
- ๒
- ๓
- ๔
- ๕
- ๖
- ๗
- ๘
- ๙
- ๑๐

คำตอบที่ถูกต้อง

- ค
- ค
- ก
- ข
- ก
- ง
- ก
- ค
- ง
- ข

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน
หลักและกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ

ข้อที่

๑
๒
๓
๔
๕
๖
๗
๘
๙
๑๐

คำตอบที่ถูกต้อง

ก
ง
ก
ข
ข
ค
ง
ก
ค
ค

เฉลยแบบฝึกที่ ๑

หลักและกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูกต้อง และทำเครื่องหมาย ✕ หน้าข้อที่ผิด (๑๐ คะแนน)

- ✓ ๑. การอ่านจับใจความสำคัญ คือการอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่องที่เป็นส่วนใจความสำคัญ และส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่อง
- ✓ ๒. จุดที่พบใจความสำคัญมากที่สุด คือย่อหน้าที่ไม่มีประโยคใจความสำคัญปรากฏชัดเจนซึ่งผู้อ่านจะต้องสรุปออกมาเอง
- ✕ ๓. จุดที่พบใจความสำคัญของเรื่องในแต่ละย่อหน้ามากที่สุดคือประโยคที่อยู่ตอนท้ายย่อหน้า
- ✓ ๔. ใจความสำคัญของเรื่อง คือข้อความที่มีสาระคลุมข้อความอื่น ๆ ในย่อหน้านั้นหรือเรื่องนั้นทั้งหมด
- ✕ ๕. ส่วนประกอบของหนังสือไม่มีส่วนช่วยให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องหรือหนังสือที่อ่าน
- ✓ ๖. การใช้ประสบการณ์หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านมาประกอบจะทำให้เกิดความเข้าใจและจับใจความเรื่องที่อ่านได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น
- ✕ ๗. ใจความสำคัญส่วนมากจะปรากฏอยู่ทุกส่วนของย่อหน้าทุกย่อหน้า
- ✕ ๘. ผู้อ่านไม่จำเป็นต้องสรุปใจความสำคัญของเรื่องก็ได้เพราะไม่มีผลต่อเรื่องที่อ่าน
- ✓ ๙. การรู้ความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏในเรื่องมีความจำเป็นสำหรับการอ่านจับใจความสำคัญ
- ✕ ๑๐. โครงสร้างการเขียนแสดงเหตุผลมีวิธีสัมพันธ์ย่อหน้าเพียงแบบเดียวเท่านั้น คือกล่าวถึงข้อมูลหรือรายละเอียดต่าง ๆ ก่อนแล้วจึงสรุปเป็นหลักการหรือแนวคิด

เฉลยแบบฝึกที่ ๒
หลักและกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ

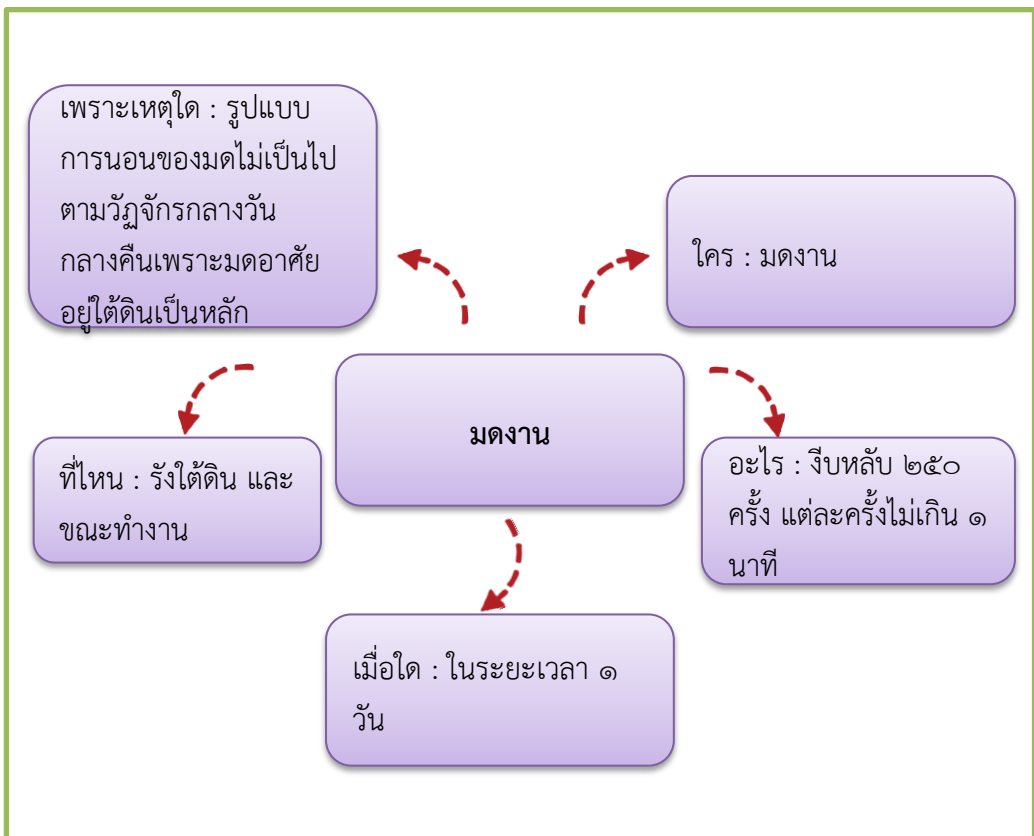
สนุกกับคำศัพท์

คำศัพท์	คำอ่าน	ความหมาย
๑. เฉลี่ย	ฉะ-เหลี่ย	ที่ลัวให้มีส่วนเสมอกัน
๒. จีบ	จีบ	กลับไปชั่วขณะหนึ่ง
๓. วัฏจักร	วัต-ตะ-จัก	ช่วงระยะเวลาของเหตุการณ์หรือกิจกรรมชุดหนึ่ง
๔. ราชนี	รา-ชี-นี	พระมเหสี
๕. อาศัย	อา-สัย	พักพิง, พักผ่อน

แผนภาพ ๕ คำถาม

ให้นักเรียนจัดทำแผนภาพ ๕ คำถามเพื่อประมวลใจความสำคัญของเรื่อง มดงาน

สรุปใจความสำคัญ

มดงานใช้วิธีงีบหลับ ๒๕๐ ครั้งต่อวัน แต่ครั้งไม่เกิน ๑ นาที ในขณะที่มันทำงาน เนื่องจากรูปแบบการนอนของมดไม่มีกลางวันกลางคืนเพราะมันอาศัยอยู่ใต้ดินเป็นหลัก

เฉลยแบบฝึกที่ ๓
หลักและกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ

สนุกกับคำศัพท์

คำศัพท์	คำอ่าน	ความหมาย
๑. รัชกาล	รัต-ชะ-กาน	ช่วงเวลาที่ครองราชสมบัติของพระมหากษัตริย์พระองค์หนึ่ง ๆ
๒. โขนเรือ	โขน-เรือ	หัวเรือ ไม้ที่ต่อเสริมหัวเรือ ท้ายเรือให้งอนเชิดขึ้น
๓. นารายณ์	นา-ราย	ชื่อหนึ่งของพระวิษณุ
๔. ทรงสุพรรณ	ชง-สุ-บัน	ขี้ครูด
๕. บัลลังก์	บัน-ลัง	พระแท่นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ภายใต้พระมหาเศวตฉัตร
๖. นาคราช	นาก-คะ-ราด	พญางู
๗. อเนก	อะ-เหนก	มาก หลาย
๘. ฐานะ	ถา-นะ	ตำแหน่งหน้าที่
๙. ฝีพาย	ฝี่-พาย	คนพายเรือ
๑๐. ภูซังค์	พู-ซง	งู นาค

แผนภาพ ๕ คำถาม

สรุปใจความสำคัญ

สำนักพระราชวัง กองทัพเรือและกรมศิลปากร ได้จัดสร้างเรือพระที่นั่ง นารายณ์ทรงสุบรรณ เนื่องในวโรกาสพระราชพิธีกาญจนาภิเษก ที่ กรุงเทพมหานคร เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙

เอกสารอ้างอิง

- กัญหา เอี่ยมละออ.(๒๕๕๒).**หนูอ่านเก่ง**.กรุงเทพฯ : เป็นภาษาและศิลปะ.
- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาหยัน อิ่มสำราญ.(๒๕๕๗).**การใช้ภาษาไทย**.กรุงเทพฯ :
คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).(๒๕๕๙).**หลักภาษาและการใช้ภาษา**.กรุงเทพฯ :
บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- อัมพร ทองใบและ มาลี พันธุ์ประเสริฐ.(๒๕๕๕).**หลักภาษาไทย**.นนทบุรี : อิงค์ ปัยอนด์ บุ๊คส์.
_____. (๒๕๕๙).**จิตความรู้วันละนิด**[Online].เข้าถึงได้จาก :
<http://www.thisyouknow.com/> [๒๕๕๙,สิงหาคม ๘]

แบบสรุปคะแนน เล่มที่ ๒ หลักและกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ

ชื่อ/สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

รายการ/คะแนนเต็มต่อกิจกรรม(คะแนน)	คะแนนที่ได้	ผ/มผ
แบบทดสอบก่อนเรียน (๑๐คะแนน)		
ตาราง KWL Plus Chart และแผนผังความคิด (๑๐คะแนน)		
แบบฝึกที่ ๑ หลักและวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ (๑๐คะแนน)		
แบบฝึกที่ ๒ หลักและวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ (๑๐คะแนน)		
แบบฝึกที่ ๓ หลักและวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ (๑๐คะแนน)		
แบบทดสอบหลังเรียน (๑๐คะแนน)		
รวม ๖๐ คะแนน		
ร้อยละ		

เกณฑ์และระดับการประเมินทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยภาพรวม

เล่มที่ ๒ หลักและกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ

คะแนน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป	หมายถึง มีทักษะระดับ	มากที่สุด
คะแนน ร้อยละ ๗๐-๗๙	หมายถึง มีทักษะระดับ	มาก
คะแนน ร้อยละ ๖๐-๖๙	หมายถึง มีทักษะระดับ	ปานกลาง
คะแนน น้อยกว่าร้อยละ ๖๐	หมายถึง มีทักษะระดับ	น้อย

*กำหนดการผ่านที่ร้อยละ ๖๐ หรือ ๓๖ คะแนนขึ้นไป

การอ่านเป็นการประคับตักแต่งผสมของตัวอักษร คือ ความรู้
แต่ความคิดทำให้สิ่งที่เราอ่านเป็นของเรา

- จอห์น ล็อค -

